

Nr 949

Av herr **Akerlund**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 88, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.*

Före 1967 års ändringar i realisationsvinstbeskattningen behandlades upplåtelse på obegränsad tid mot engångsersättning som avyttring av marken. Beskattning såsom för realisationsvinst kunde med andra ord inträda om upplåtelsen skedde inom tio år efter fastighetens förvärv; eljest föranledde upplåtelsen inte någon beskattning.

I samband med de nya bestämmelserna om beskattning av fastighetsöverlåtelser som antogs av 1967 års riksdag gjordes en åtskillnad mellan upplåtelser av olika slag. Engångsersättningar för upplåtelser av hithörande slag på obegränsad tid likställes med avyttring av fastighet endast för det fall att upplåtelsen framstår som ett fullständigt ianspråktagande av mark t. ex. vid upplåtelse av mark till väg. Om så inte var fallet skall upplåtelsen anses såsom avyttring av lös egendom, vilket innebär att realisationsvinstbeskattning kan inträda endast om upplåtelsen sker inom fem år sedan fastigheten förvärvats.

Anledningen till att upplåtelser av sistnämnda slag jämföras med lös egendom var att departementschefen ville undvika de praktiska problem som näringslivets och lantbrukets skattedelegationer påvisat skulle uppkomma om sådana upplåtelser jämfördes med avyttring av fastighet. Delegationerna (vilkas yttranden i dessa delar återgivits på s. 92 i proposition 153/67) hade framhållit att upplåtelser, exempelvis för framdragande av kraftledningsgator, berörde åtskilliga fastigheter, för vilka beräkningar måste göras för klargörande om realisationsvinst uppkommit eller inte. För stora skogsföretag förekom sådana upplåtelser mycket ofta, och täta omräkningar av anskaffningskostnaden för företagets många fastigheter skulle bli nödvändig.

Departementschefen har i propositionen nr 88 föreslagit, att 1967 års lagstiftning på denna punkt radikalt ändras så att alla upplåtelser på obegränsad tid mot engångsersättning behandlas som avyttring av fastighet. Härigenom tillgodoses de önskemål som bevillningsutskottet uttryckte i betänkande nr 64/1967, att upplåtelser enligt naturvårdslagen, i vilka fall engångsersättningarna ofta uppgår till stora belopp, borde behandlas som avyttring av fastighet.

Det vill synas som om departementschefen inte längre tillmätt de komplikationer som en ändring av regeln skulle medföra någon betydelse. De

starka skäl som i höstas talade emot att samtliga upplåtelser mot engångsersättning behandlades som fastighetsavyttring äger självfallet alltjämt giltighet. Den föreslagna 500-kronorsregeln löser inte problemet. Någon uppskattning görs inte i propositionen om i hur många fall realisationsvinstbeskattning skulle komma att inträda med den föreslagna regeln. Mycket tyder på att antalet blir stort, sannolikt förekommer upplåtelser mot engångsersättning årligen för 20 000—25 000 fastigheter.

Jag anser att de skäl som departementschefen anförde i 1967 års proposition för en särbehandling av sådana nyttjanderättsupplåtelser som upplåtelser för kraftledning o. d. alltjämt äger sådan styrka, att vi inte på den bristfälliga utredning som föreligger kan tillstyrka en ändring härvidlag. Ersättningar enligt naturvårdslagen och motsvarande bör dock kunna jämföras med upplåtelser av mark till vägar o. d. De praktiska problemen då det gäller upplåtelser enligt naturvårdslagen kan knappast tillmätas nämnvärd betydelse.

Under återopande av det anförda hemställer jag,

A. att riksdagen måtte besluta att engångsersättningar för inskränkning i förfoganderätten till fastighet enligt naturvårdslagen den 11 december 1964 (nr 822) eller för motsvarande inskränkningar enligt andra författningar vid realisationsvinstbeskattningen skall anses som avyttring av fastighet men att i övrigt någon ändring icke vidtas i gällande bestämmelser rörande beskattningen av engångsersättning för upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastighet;

B. att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig författningstext.

Stockholm den 2 maj 1968

Henrik Åkerlund (h)
